

**Samen leven,
samen leren,
samen doen.**

Thema-avond studiekeuze

voor ouders van leerlingen uit vwo-5 en
vwo-6

oktober 2025

Even voorstellen...

Donald van Lidth de Jeude

Decaan vwo

d.vanlidtdejeude@de-breul.nl

- Docent Nederlands
- Coach vwo-6

Programma

Deel 1

- De verschillende mogelijkheden
- Handige zoekmethoden

Deel 2 (vanaf 19.45u)

- Tips uit wetenschap en praktijk over kiezen
- Uitwisselen ervaringen en ideeën

Kiezen is een proces

Signaal! Bewustwording: weten dát je moet gaan kiezen

Oriënteren: wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik?
(zelfbeeld)

Verkennen: wat is er allemaal mogelijk?
(beeld van de opleidingenmarkt)

Verdiepen: hoe zien de opleidingen eruit?
(beeld van de top-3)

Besluiten: wat kies ik?
(resultaat)

Opties na vwo

- (MBO)
- (Associate Degree)
- HBO
- WO
- Tussenjaar

De belangrijkste verschillen tussen mbo, hbo en universiteit

mbo	hbo	universiteit
Beroepsvaardigheden leren	Beroepsvaardigheden leren, maar ook analyseren en reflecteren	Academische vaardigheden leren (zoals analyseren, kritisch denken, onderzoek doen, artikelen schrijven)
Nadruk op de praktijk	Theorie verbinden met praktijk	Nadruk op theorie
Studiestof in kleine brokjes	Grote hoeveelheid studiestof gespreid behandeld	In korte tijd veel (Engelstalige studiestof)
Veel verschillende vakken	Veel verschillende vakken	Minder vakken, veel verdieping
Verplichte avo-vakken*	Vrij keuzepakket (minor)	Vrij keuzepakket (minor)
Korte toetsen, aantonen dat je het weet	Lange toetsen, aantonen dat je het begrijpt	Lange toetsen, maar vooral: zelf onderzoek doen, nieuwe kennis opdoen
± 30 uur les en 10 uur zelfstudie per week	± 24 uur les en 16 uur zelfstudie per week	± 14 uur les en 26 uur zelfstudie per week
Les in klasverband en werkgroepen	Les in klasverband (soms in grote collegezalen)	Les in grote collegezalen, soms kleinschalige werkgroepen
Veel groepsopdrachten	Veel groepsopdrachten	Weinig samenwerking
Meerdere praktische stages	Eén of meer praktische stages (met onderzoeksgedeelte)	Geen stage of één onderzoeksstage
Veel controle en begeleiding	Een beetje controle en begeleiding	Weinig of geen controle, grote eigen verantwoordelijkheid

Aanmelden bij mbo

- Vóór 1 april
- Bij opleiding zelf
- Intakegesprek / Studiekeuzeadvies
- Op volgorde van aanmelding; vol is vol.

Associate degree

NOS, donderdag 7 oktober 2021 →

Nog altijd een stijging zichtbaar
→ 3,2% t.o.v. vorig jaar

NOS Teletekst 115

Meer animo voor tweejarige hbo

■ Steeds meer studenten kiezen voor een tweejarige hbo-opleiding, een 'associate degree', zegt de Vereniging Hogescholen. Het aantal aanmeldingen ligt 6 procent hoger dan vorig jaar: 9900 dit jaar tegen 9277 een jaar geleden.

Het niveau zit in tussen het hoogste mbo-niveau en het hbo. De opleidingen zijn sinds 2018 wettelijk erkend. Vooral op het gebied van management, onderwijs en zorg zijn er meer aanmeldingen.

In die sectoren is veel vraag en zo kunnen we mensen snel opleiden, zegt de VH. De studenten zijn vaak mbo'ers die nog een extra studie willen doen of volwassenen die zich willen omscholen.

volgende nieuws weer&verkeer sport

Associate degree (Ad)

- Beroeps- en praktijkgerichte hbo-opleiding
- Tweejarige zelfstandige opleiding die opleidt tot een wettelijk erkend diploma.
- Werk- en denkniveau vergelijkbaar met hbo
- Na afloop: direct aan het werk of doorstuderen in het derde jaar van de gekoppelde bacheloropleiding.

<https://www.studiekeuze123.nl/associate-degree>

HBO en WO

- Particulier of bekostigd
 - Particulier: bv TIO, IVA, TMO, Nyenrode
 - hoger collegegeld
 - vaak kleinere groepen
 - hogere kwaliteit?
- Verdiep je in de (bekostigde) alternatieven!

HBO en WO

Numerus fixus of 'gewoon'?

Numerus fixus (= decentrale selectie):

- selectie (onderzoek op tijd de selectiecriteria)
- aanmelden **tot 15 januari** (in examenjaar)

'Gewoon':

- Aanmelden voor 1 mei
- Studiekeuzecheck

Tussenjaar

Vwo-diploma is startkwalificatie; daarna geen leerplicht meer, ook niet als je nog geen 18 bent.

Internetbronnen:

- www.wilweg.nl
- www.nuffic.nl

Maak ook voor een tussenjaar een concreet plan!

Wat voor kennis is nodig?

- 1. Weten wat er te kiezen valt**
- 2. Weten wat de verschillen zijn tussen de universiteiten en hogescholen**
- 3. Zelfkennis**

Wat voor kennis is nodig?

1. Weten wat er te kiezen valt

Alle opleidingen (mbo-4, hbo en wo) zijn te vinden op:

- www.studiekeuze123.nl

Tip: vaar voor data voorlichtingen niet blind op studiekeuze123. Raadpleeg altijd de websites van de instellingen!

- De vwo-kamer → keuzegids, ter inzage

Ga naar: <https://www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie>

Menu

Vergelijken

Favorieten

Zoeken...

Inloggen

VAN PROFIEL NAAR STUDIE

Bekijk welke profielen en aanvullende vakken toegang geven tot welke studie. Alle schema's zijn eenvoudig te printen, op te slaan of te mailen.

Huidig niveau

Vwo

Studiesoort

WO

Opleidingsvorm

Voltijd

Studierichting

Richting

Interdisciplinair

Kunst en Cultuur

Onderwijs en Opvoeding

Recht en Bestuur

Taal en Communicatie

Techniek

Alle studierichtingen

Studies	Vrije Universiteit Amsterdam	Universiteit van Amsterdam	Universiteit Utrecht	Universiteit Twente	Tilburg University	Technische Universiteit Eindh...	Rijksuniversiteit Groningen	Radboud Universiteit	Nyenrode Business Universiteit	Maastricht University	Erasmus Universiteit Rotterdam	Natuur en Techniek	Natuur en Gezondheid	Economie en Maatschappij	Cultuur en Maatschappij
												✓	B15	B15	B15
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
												✓	✓	✓	A10
Actuariële Wetenschappen												✓	B15	B15	B15
Bedrijfs- en Consumentenwetenschapp...												✓	✓	✓	A10
Bedrijfseconomie												✓	✓	✓	A10
Bedrijfskunde												✓	✓	✓	A10
Business Administration												✓	✓	✓	A10
Econometrie en Operationele Researc...												✓	✓	✓	A10
Economie												✓	✓	✓	A10
Economie en Bedrijfseconomie												✓	✓	✓	A10
Economie en Beleid												✓	✓	✓	A10
Entrepreneurship and Business Innov...												✓	✓	✓	✓
Fiscale Economie												✓	✓	✓	A10

Wat voor kennis is nodig?

2. Weten wat de verschillen zijn tussen de instellingen

- Aantal lessen per week
- Verhouding hoor/werkcollege & groeps-/individueel werk
- Inhoud lesprogramma (welke vakken)
- scores NSE (*Nationale Studenten Enquête*)
- of het curriculum voor het eerst draait of dat het al een aantal jaren draait zodat de kinderziektes eruit zijn.
- Opties → Keuzegids / Studiekeuze123 / website instelling

Biomedische wetenschappen

Bij biomedische wetenschappen leer je alles over ziektes en behandelmethoden. Je kijkt dus naar het zieke en gezonde lichaam en komt veel te weten over bijvoorbeeld de werking van virussen, bacteriën en erfelijke afwijkingen in DNA. Een sterke theoretische basis is dus van groot belang. Een deel van je tijd voer je experimenten uit in het lab of maak je modellen achter de computer.

De opleiding is breed en heeft raakvlakken met veel vakgebieden. Elke opleiding biedt dan ook ruimte voor keuzevakken, vooral in Utrecht. De meeste opleidingen werken samen met academische ziekenhuizen, zoals in Leiden, waar je les krijgt in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). In Nijmegen volg je een groot deel van de vakken samen met geneeskundestudenten. De VU biedt een echte bètaopleiding en staat wat minder dicht bij de praktijk dan de opleiding in Leiden. Bij de UvA volg je vakken samen met biologiestudenten en staan er themacolleges op het programma, zoals neurobiologie en metabole ziekten. In Maastricht kies je in jaar drie een minor, bijvoorbeeld drug, nutrition, of physical activity interventions.

AANBOD EN TOELATING

Bij biomedische wetenschappen in Leiden, Nijmegen, Utrecht en Amsterdam geldt een numerus fixus. Hetzelfde geldt voor psychobiologie aan de UvA. Bij de VU en UM is de opleiding biomedische wetenschappen volledig Engelstalig.

Aan de UvA kun je een dubbele bachelor geneeskunde en biomedische wetenschappen doen. Je verdiept je in nieuwe inzichten uit biomedisch onderzoek en kijkt hoe deze toegepast kunnen worden bij de behandeling van patiënten. Je moet er wel een bovengemiddeld getalenteerde student voor zijn om de zwaarte van een dubbele bachelor aan te kunnen.

Toelating per profiel	vwo
Cultuur & Maatschappij	X*
Economie & Maatschappij	X*
Natuur & Gezondheid	+nat*
Natuur & Techniek	+bio*

* Voor voeding & gezondh. NG&NT geen verdere eisen, EM&CM+wis+sk+(bio/nat). Voor gezondh. en leven NG geen verdere eisen, EM+sk+bio.

ARBEIDSMARKT

Veel afgestudeerden van biomedische wetenschappen beginnen hun carrière met een promotieonderzoek. Als biomedisch wetenschapper kan je onderzoek gaan doen bij een universiteit, in de farmaceutische industrie of in een ziekenhuislaboratorium. Ook kan je aan de slag als beleidsmedewerker of adviseur bij overheidsinstanties of een non-profitorganisatie. Denk aan werkgevers als het RIVM en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Na een bachelor voeding en gezondheid of gezondheid en leven stromen de meesten door naar een master. Je wordt daarna bijvoorbeeld voedseldeskundige, epidemioloog, toxicoloog, onderzoeker, adviseur, beleidsmedewerker, projectmanager of docent. Je kan bij een universiteit, ziekenhuis, TNO, de GGD, de Hartstichting, Friesland Campina of Unilever aan de slag.

Positie pas afgestudeerden

Aan het werk

94%

Werkt op wo-niveau

83%

Bruto
maandsalaris

€ 2.813

Goed voorbereid
op baan

58%

► Ranglijst Biomedische wetenschappen

	Feiten				Prestatie		Oordelen					TOTAALSCORE	OORDEEL
	Voertaal ⓘ	Opleidingsvorm(en) ⓘ	Numerus fixus? ⓘ	Instroom ⓘ	Doorstroom naar jaar 2 ⓘ	Diploma na 4 jaar ⓘ	Inhoud ⓘ	Docenten ⓘ	Toetsing ⓘ	Voorbereiding loopbaan ⓘ	Sfeer ⓘ		

Biomedische wetenschappen

 <u>Leiden UL</u>	nl	vt	ja	71	+	+	++	+	++	+	+	86	★★★★★
 <u>Utrecht UU</u>	nl	vt	ja	175	+	+	++	+	+	•	++	83	★★★★★
 <u>Nijmegen RU</u>	nl	vt	ja	102	•	+	+	+	•	++	+	77	★★★★★
<u>Amsterdam UvA</u>	nl	vt	ja	131	-	•	+	•	+	++	+	71	★★★★★
<u>Maastricht UM</u>	en	vt	nee	401	--	•	•	•	-	+	•	54	★★★☆☆
<u>Amsterdam VU</u>	en	vt	ja	404	---	-	•	•	-	-	-	40	★★★☆☆

Overig

<u>Wageningen WUR</u> - voeding en gez.	nl	vt	nee	170	+	+	+	+	•	-	++	74	★★★★★
<u>Amsterdam UvA</u> - psychobiologie	nl	vt	ja	239	•	•	•	+	•	+	+	69	★★★★★
<u>Amsterdam VU</u> - gez. en leven	nl	vt	nee	377	--	•	•	•	•	•	•	54	★★★☆☆

Voor toelichting en bronnen zie de icoontjes bovenaan deze tabel, [de leeswijzer](#), de [verantwoording](#), of de [methodiek](#).

- = ondergemiddeld, • = gemiddeld, + bovengemiddeld

Via websites van opleidingen:

Inhoudelijke kennis over het studieprogramma:

- Raadpleeg de studiegids van de opleiding
- Lees de beschrijvingen van de vakken
- Zo'n 75% interessant? 😊

Een voorbeeld: Rechtsgeleerdheid in Leiden

Eerste jaar

Tweede jaar

Derde jaar

Arbeidsmarkt

Vak	EC	Semester 1	Semester 2
Semester 1			
LLP			
Inleiding Recht (LAW)	5		
Beginnelsen van de Democratische Rechtsstaat	5		
Inleiding Burgerlijk Recht	10		
Inleiding Strafrecht	5		
Inleiding Internationaal Publiekrecht	5		
Semester 2			
Inleiding Europees Recht	5		
Inleiding Bestuursrecht	5		
Oriëntatievak grondslagen van het recht	5		
Romeins recht	5		
Belastingrecht	5		
Methoden en Technieken van de Rechtswetenschap	5		

Wat voor kennis is nodig?

3. Zelfkennis

Vragen als 'wie ben je' 'wat wil je', 'wat zijn je kwaliteiten' zijn wellicht moeilijk en abstract.

Maak ze kleiner en concreter, bijvoorbeeld:

- Wat zijn momenten waarop je energie krijgt?
- Wat zijn dingen waar je je aan stoort?

Wat voor kennis is nodig?

3. Zelfkennis

- Kiezen speelt zich niet alleen af in je hoofd maar vooral in de praktijk!”
- Passende keuze kan pas worden gemaakt als er voldoende is onderzocht in de praktijk.

LOB in vwo-5 en vwo-6

- Open dagen en meeloopdagen.
Bij voorkeur minimaal 1 open dag en minimaal 1 meeloopdag (maar hoe meer hoe beter...).
- Oud-leerlingenavond / Beroepenmarkt
- Begeleiding in de coachlessen

Open dagen

**Universiteit
Utrecht**

Universiteit Utrecht

1. Online bachelor open dag (5 november)
2. Open dag op locatie (21 en 22 november)

Open dagen

**Erasmus
University
Rotterdam**

Erasmus Universiteit Rotterdam

1. Erasmus MC open dag (18 oktober)
2. Veel Campus Meeloopdagen, per opleiding
3. Open dag (februari 2026)

Open dagen

Rijksuniversiteit Groningen

1. Open dag op locatie (7 november + 30 januari)
2. Online proefstuderen (webklassen)

Open dagen

TU Delft

1. Bachelor open campus dag (17 en 20 oktober)
2. Online proefstuderen (doorlopend)

Open dagen

Fontys (o.a. Tilburg, Eindhoven)

Online voorlichtingen (voornamelijk oktober en november)

Open dagen

Hogeschool Utrecht

1. Open dag op locatie (15 november)
2. Open dag numerus fixus-opleidingen (5 november)

Handige websites

- duo.nl tegemoetkoming scholier; studiefinanciering

- digid.nl account voor Mijn Duo en Studielink

DigiD

Je eigen inlogcode voor de hele overheid

- studielink.nl voor de aanmelding van de studie

STUDIELINK

- studentenreisproduct.nl ov-chipkaart aanvragen

- studiekeuze123.nl/selectie alles over numerus fixus

- startstuderen.nl alles over studeren

Handige websites

- www.studeermeteenplan.nl
- www.studiekeuze123.nl/interessesetesten
- <https://weblog.wur.nl/studiekeuzekind/>

Extra begeleiding bij keuze

- www.intermijn.nl
- www.septemberadvies.nl
- www.studiematch.nl
- www.waterinkinstituut.nl

Contact

- In eerste instantie het liefst → leerling neemt contact op met coach
- Wanneer wenselijk → op vwo-kamer, bericht via mail
- Bij ingewikkelde vraagstukken:
d.vanlidtdejeude@de-breul.nl